

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile notificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachf.,
Nix, Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Julius Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
— a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mente, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 22.

Brașov, Duminică 27 Ianuarie (9 Februarie)

1908.

Mocsary, Mocsanyi și politica dela 68.*)

II.

Mocsary se bucură că pornirea
lui Emil Babeș pentru împăciuire nu
întâmpină din partea lui Alexandru
Mocsanyi, după cum vede dânsul, de-
cât o desavuare dictată numai de
motive de tactică și de oportunitate.

Mocsanyi a zis adevărat, cum știm,
că pornirea lui Babeș e intențivă
și că astfel e apră numai a compo-
mite ideea de împăciuire. A mai zis
că o acțiune de împăciuire cum o
contemplează Dr. E. Babeș, ar trebui
să pornească de-a dreptul dela guvern.

Noi am înregistrat la timpul său
declararea d-lui Mocsanyi, — cauzată
de afirmarea ce a făcut-o unul din
ziarele noastre, că dânsul ar sta la
spatele d-lui Dr. E. Babeș, și am în-
registrat-o firește aprobând motivele
pe cari se întemeiază. Și Mocsary o
ia la cunoștință în articolul ce l'a
scris în „Egyetertes“ dela 29 Ianua-
rie despre broșura lui Argus, însă d-l
Mocsanyi nu se mulțumește ca noi
cu constatarea simplă, că Mocsanyi a
declarat, în același timp ca și noi, de
naivitate politică inițiativa lui Babeș,
ci vrea să tragă din acea declara-
re unele concluziuni cari i se par toc-
mai în acest moment lui însuși opor-
tune, pentru a susține punctul său
de vedere, care culminează, cum am
arătat, în aprobarea vederilor lui Ar-
gus, cu cari își identifică până la un
punct oarecare propriile sale vederi
asupra politicii dela 1868.

Iată mersul ideii lui Mocsanyi:
Dacă, zice el, Mocsanyi a combă-
tut procedura lui E. Babeș în cre-
dință, că ea poate numai compromite
ideea împăciuirii, atunci printr'asta
Mocsanyi a dovedit, că nu e contra
împăciuirii.

Foarte bine și adevărat. Dr.
Alexandru Mocsanyi n'a fost și nu

*) A se vedea Nr. 16 al „Gaz. Trans.“ din 1908.

este în contra împăciuirii precum nici
un Român dela noi, cu minte și cu
sentiment pentru neam și țară, n'a
fost și nu este în contra ideii de îm-
păcare între Maghiari și Români. Dar
concluziunea ce-o face de aici Mo-
csary, zicând că desavuarea d-lui Mo-
csanyi ar fi fost dictată nu de mo-
tive principiare, ci numai de motive
de tactică și de oportunitate, fiindcă
Mocsanyi nu zice în declararea sa
cu nici un cuvânt, că desaproabă
realizarea ei pe baza dela 1868, este,
după părerea noastră prea de tot
cutezată. Și dacă nu am ști că d-l
Mocsanyi nu mai acel om nu este
care să sacrifice convingerile sale
unor considerațiuni vremelnice de
oportunitate, am putea să dovedim
cu însăși afirmările lui Mocsanyi, fă-
cute în articolul său din Cestiune,
că greșește când admite aceasta. Gre-
șește mai ales când îl prezintă pe
d-l Mocsanyi ca pe acela, dela care
s'ar putea aștepta, ca în alianța lui
Mocsanyi cu Argus, pe baza politicii
de naționalitate maghiare dela 1868,
să fie al treilea.

Cum s'ar putea uni așa ceva cu
trecutul dlui Mocsanyi și în deosebi
cu faptul, că el a stat în fruntea de-
putaților naționali români, cari atunci,
la 1868, au combătut cu argumente
tari și nerăsturnabile, întemeiate, nu
pe considerațiuni trecătoare de opor-
tunitate, ci pe principii mari și eterne
ale libertății popoarelor, principii ce
pentru Românii din Transilvania și
Ungaria sunt tot așa de valabile ca
pentru orice popor din lume, care
vrea să-și păstreze existența națio-
nală și să se bucure de binefacerile
culturei sale naționale.

Insuși Mocsanyi, care cunoaște bine
activitatea parlamentară de pe vre-
muri a lui Alexandru Mocsanyi, re-
cunoaște în articolul său că de mult
d-l Mocsanyi a documentat într'o vor-
bire a sa din parlament, că c'o poli-
tică de naționalitate asemănătoare ce-
lei de azi, va deveni cu timpul de

tot imposibil liberalismul în această
țară. Zice că i-a laudat atunci vor-
birea și Ludovic Kossuth și o aproabă
insuși acum adaugând, că profetia
de atunci a lui Mocsanyi s'a realizat
acum în formă concretă în revizuirea
regulamentului camerei. Recunoaște
mai departe Mocsanyi că d-l Mocsanyi
a stat până acum pe un punct de
vedere intransigent. — Dar acum?

Ar însemna să vrem să facem
concretență naivității politice a d-lui
Emil Babeș, dacă am admite, că bărbă-
ți ca Alexandru Mocsanyi și-ar
părăsi intransigența în ce privește
principiile lor de dragul unei iluziuni
de împăciuire, sau ca să vorbim cu
fabula, ar fi în stare a face ca corbul
acela, care, fiind lingușit și laudat de
vulpe, că are un glas frumos, a ince-
put să cânte sus pe creanga pomu-
lui, scăpând din ciocul său bucata de
caș ce și-o știuse câștiga.

Să sacrifice d-l Mocsanyi convin-
gerile sale despre liberalismul cum
ar trebui să fie în aceste țări, pentru
iluziunea, că Argus și cu tovarășii săi,
sprijiniți și de bunăvoința d-lui Mo-
csanyi, vor putea dobândi azi mâne
vre-o împăciuire dela cei cu revizui-
rea regulamentului?!

Nu ne îndoiim că înțeleptul și
prevăzătorul politician dela Andorjan
vede și este convins însuși în inte-
riorul său de toate acestea. Dar pe
când constată cu oarecare satisfacție, că
s'a împlinit precizarea d-lui Mocsanyi,
în ce privește liberalismul unguresc,
n'ar vrea firește, ca mare Maghiar ce
este, să admită, că s'a împlinit și
se va mai împlini și profetia ce a fă-
cut-o el, Mocsanyi, însuși, conaționali-
lor săi acum 29 de ani, când i-a ad-
moniat să nu părăsească calea echi-
tății și a conciliațiunii față cu na-
ționalitățile și să cinstească și des-
voalte mai departe în direcția păcii
politice de naționalitate inaugurată
de Deak și Eötvös!

În nobila sa intențiune de-a mol-
comi și readuce la mai bune sentri-

mente pe conaționali săi, în ce pri-
vește conviețuirea lor cu Românii din
patrie, Ludovic Mocsanyi, afirmă că
Mocsanyi, care nu e contra ideii
de împăciuire și nu dezaproabă cu
nici un cuvânt realizarea ei pe baza
dela 1868, a desavuat pasul lui E.
Babeș, numai din considerațiuni de
tactică și de oportunitate.

Oare nu riscă prea mult prin a-
ceasta afirmare?

Știe bine d. Mocsanyi, că Dr. Ale-
xandru Mocsanyi a prezentat în dieta
dela 1868, un contra-proiect față cu
proiectul numit al comisiei centrale
(legea actuală de naționalitate), și că
în vorbirea sa a caracterizat acest
din urmă proiect, constatând:

1. că ignorează națiunile din țară.
2. că păstrează sau scutește nu-
mai de jumătate drepturile naționale
ale individului.
3. că nimicește egala îndreptă-
țire și
4. că nu se conformează scopu-
lui său.

Ei bine, cum și-ar putea închipui,
în împrejurările de azi ale liberalis-
mului unguresc și pe baza dela 68,
același Alexandru Mocsanyi o împă-
ciuire, care se merite acest nume?

De aceea credem, că cel mai bun
lucru, ce a putut să-l facă când a de-
savuat graba lui E. Babeș a fost să zică:

*Que Messieurs Wekerle-Kossuth-
Apponyi-Andrassy commencent!*

**Declarațiunile bar. Aehrenthal și de-
legații ungari.** — Furtuna, care era să se
deslănțuiească în consfățuirea de Joi a
delegaților ungari — în urma cunoscu-
teii declarațiuni a ministrului de externe
bar. Aehrenthal — nu s'a ivit. Delegații
ungari, cari au pus în vedere că vor pre-
tinde decapitarea ministrului — au primit
în liniște explicațiile pe cari le-a făcut șeful
de secție din ministerul de externe, contele
Eszterházi Pál în numele ministrului Aeh-
renthal. În comunicatul semi-oficios, care
se publică asupra decursului conferenței de-
legaților ungari se zice între altele următo-
arele: Eșența declarațiunii, pe care a făcut-o
contele Eszterházi din încredințarea bar.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Câte-va pagini din »Convorbiri Literare«
Nr. 1, Ianuarie 1908, anul XLII.

Vegherea.

Cu drept cuvânt poate, cei mai mulți
oameni scotesc insomnia ca pe cel mai
mare dușman al lor, ca pe unul din cele,
mai bine alese chinuri ale trudnicei no-
astre vieți pământestii. Ei întreabă pe toți
doctorii, ce trebuie să facă pentru ca să
poată dormi; iau fel de fel de otrăvuri
cari să le ademenească somnul și cari
mai rău le strică nervii; se învârtesc în
așternut fără odihnă și dau frâu liber
gândurilor, pe cari le lasă furtunate să
alerge fără rost și fără nici o țintă. Și,
pentru că sunt obosiți, zăbovesc pe urmă
până târziu în pat, și se lipsesc astfel de
prilejul de a dobândi cât mai multă obo-
seală sănătoasă.

Dar, mai întâiu de toate, nu ori-ce
om are nevoie de nouă ceasuri de somn.
Dacă doarme dela nouă până la trei sau
patru, sau dela miezul nopții până la cinci
sau șase dimineața, îi e cu prisosință de
ajuns. Poate o mică siestă, ca păsările și
plugarii. Ia amiază, după prânz, — și omul
e odihnit.

Multora le-am dat, cu folos, sfatul
să se scoale la ceasurile patru, în toiul
verii ca și în toiul iernii, și iată că seara,
în adevăr, piroteau de somn!..

Dar să zicem că și acest mijloc ar
fi zadarnic; sunt vremuri în cari nu se
lipsește genele, — de ce să te buciumi însă
atât de amarnic?

Deci, nedormind, te folosești de vre-
mea aceasta ca să citești, dacă nu te în-
cumetezi să-ți pornești gândurile tale pe
calea cea dreaptă, — să scrii, dacă ai
gânduri proprii, și să cugeți, dacă ai lim-
pezimea și tăria sufletească trebuincioasă.
S'ar cuveni să prefacem în adevărate ceas-
suri de sărbătoare nopțile noastre de
insomnie. Firește că în ceasurile de cum-
până grea, când somnul e izgonit de o
durere cumplită, trebuie, mai întâiu, să
lași durerea să se răzbuie în largul ei —
are și ea drepturile ei — dar, pe cât e
cu putință, nici atunci slab și șovăelnic, ci
să te măsoari cu durerea față 'n față, ca
un bărbat!..

Mult ajută munca, fie chiar numai
manuală. Aș recomanda și bărbaților să
se apuce bunăoară de împletit, în caz când
scrisul și cetitul nu le e la îndemână.
Numai să nu vezi cum se curg, unul după
altul, ceasuri lungi, fără a face nimic. Ce
păcat de vremea aceasta scumpă, care
pentru mulți e un dar dumnezeiesc! S'ar
cădea să-ți sfințești în așa fel nopțile ne-

dormite, încât, mai târziu, după ce le-ai
trăit și ai scăpat teafăr, să le poți număra
printre ceasurile cele mai de preț ale vieții
tale, căci adeseori trebuie să zorești un
gând, care altminteri, în vârtejul vieții de
toate zilele, nici odată n'ar fi ajuns la
maturitate.

Câte descoperiri mărețe nu datorăm
insomniei cutărui geniu! Krupp-bătrânul
își întocmise un pat pe șine, iar alături,
pe zid spânzurase table uriașe, astfel ca
noaptea să poată desemna în tihnă, alu-
necând cu pat cu tot încoace și 'ncolo
după cum cerea mărimea desenului. Ar
trebui să ai totdeauna un pupitru lângă
pat și un teanc de cărți, așa fel ca să fii
pregătit pentru ori-ce împrejurare sufle-
tească. O lampă dinnapoi cu hârtie albă
pentru ca lumina să cadă puternică și to-
tuși dulce, și pe urmă să tot lucrezi așa
de frumos ca nici odată peste zi, și să cu-
geți de-a dragul, așa de profund ca nici
odată 'n viață. Te vei minuna singur de
câte poți să 'nchipul, când ai deplină stă-
pânire de tine.

Oamenii se plâng că sunt bătuiți de
gânduri năvalnice! Dacă zăcerea-ți adună
prea mult sânge în creier, care apoi dă
naștere la imagini neliniștite și dezordo-
nate, așează-ți perne la spate și ia-te de
lucru.

Când nici așa nu merge, îmbracă-te
cu o haină călduroasă în iatacul pe cât se

poate de rece și apucă-te de o muncă
migăloasă și plictisitoare. Peste un ceas-
două te biruie un somn dulce, ca o ră-
plăță dreaptă.

Este par'că o nenorocire așa de mare
să stai singur cu gândurile tale? Sunt
oare gândurile un rău așa de imens? Ele
ar fi ceva miraculos, sfânt, întăritor și plin
de înviore, dacă omul ar ști să le țină
în frâu.

Nu poți să adormi de cu seară? Lu-
crează atunci toată noaptea până se lumi-
nează de zi, și somnul va veni totuși, mai
cu seamă când vei face aceasta la rând,
iar dacă nu vine, la urma urmei, e așa
îngrozitor desastro? Eu mi-am petrecut
luni de-arândul cu păhărelul cu apă și cu
văpselile alături sau cu poleiala, care nu
supără ochii la lumină, iar patul îmi era
încărcat cu hârtii, de lemn tăblițe și chiar
pietre, ce trebuia să le încondez sau să
le zugrăvesc pentru scopuri de binefacere,
— și adesea-ori eram dimineața gata cu
un lucru care mi-ar fi cheltuit munca unei
zile întregi.

Cum să disprețuești și să ocărăști un
dar așa de prețios ca noaptea cea plină
de pace! Oamenii sunt totuși prea nere-
cunoscători! Ce nu poți să întruchipezi,
câte castele 'n aer nu poți clădi, pe câți
oameni nu poți să-i ajuți și să-i scapi; ne-
având nici odată bani de ajuns spre a

Aerenthal este, că ministrul de externe și-a exprimat *părerea personală* relativ la politica ce va urma după 1917; prin aceasta n'a prejudicat schimbările, ce vor urma în viitor, ci din contră a constatat că posibilitatea desfacerei pe terenul economic e bazată în legea din 1867. El (ministrul) a arătat numai, că după părerea sa interesele mari ale politicii externe recer și pe mai departe mergerea mână în mână în chestiunile economice.

Declarațiunea de mai sus, zice-se, a mulcomit pe deplin pe delegații ungari.

Comisiunea armatei a delegațiunii austriace a adoptat alaltăieri bugetul ordinar al armatei. Ministrul de război Schönauich a discutat apoi rezultatele trase din războiul ruso-japonez și a accentuat necesitatea de a mări contingentul recruților, mai cu seamă în privința noilor formațiuni de artilerie. El a declarat, că nu s'a făcut nici o concesie Ungurilor. Unitatea armatei nu poate să fie atinsă.

Ordonanțele lui Hieronimy. »Keleti Ertesítő« publică o pretinsă informațiune din cercurile clubului naționalităților în care se zice, că deși n'a fost încă abrogată ordonanța fostului ministru Hieronimy, prin care se interzice organizarea partidelor nemaghiare, guvernul actual nu s'a folosit nicicând (!) de această opreliște. Hieronimy — zice »Kel. Ert.« — a disolvat la timpul său comitetul partidului național, clubul naționalist actual nu poate presupune însă, că guvernul actual va face us de această ordonanță. Guvernul actual nu va face aceasta nici pe motivul — așa se vorbește în clubul naționalist — fiindcă partidul naționalităților a fost în mai multe rânduri recunoscut de către guvern și majoritate ca partid parlamentar, care are aceleași drepturi să se organizeze în țară, ca și ori care alt partid politic. Prin urmare, încheie »Kel. Ert.«, partidul naționalităților nu crede, că guvernul sau autoritățile ungare vor pune piedici organizării.

Să ne dea voie »Kel. Ert.«, ca până una alta să fim Toma necredinciosul!

Expozeul baronului Aehrenthal și Dumă rusească. Din Petersburg se anunță, că expozeul baronului Aehrenthal a făcut acolo o foarte penibilă impresiune. Atât dintre octobriști cât și dintre cadeți se vor ridica în Dumă interpelări. Prima interpelare va fi aceea a deputatului Disvolski, cu privire la cele spuse de baronul Aehrenthal asupra politicii balcanice.

Inscripțiile pe edificiile școlare.

La ultimele știri ale numărului nostru de ieri am dat pe scurt conținutul noii ordinațiuni a ministrului Apponyi, cu privire la inscripțiile de pe edificiile școlarelor primare ale naționalităților.

Dăm astăzi în întregime această ordinațiune, care a apărut în numărul de ieri al ziarului oficial sub numărul 1805 din 1908 și care a fost trimisă tuturor oficiilor administrative și consistoarelor bisericesti.

Iată ordinațiunea :

„Cu prilejul discuției asupra ar-

ticolului 17 al legii XXVII din 1907, cerându-mi-se explicații cu privire la inscripțiile de pe școli, am declarat că voi executa acest articol de lege în înțelesul, că pe școlile cu limba de propunere nemaghiară, în afară de inscripția maghiară se poate pune și o inscripție în limba de propunere a școlii.

„Când am făcut declarația aceasta, mi-am motivat pe larg punctul de vedere și am dovedit că această modificare corăspunde pe deplin spiritului, care s'a impregnat legii cu prilejul aducerii ei.

„Dupăce camera deputaților a primit modificarea, ordonez ca dispoziția acestui articol de lege relativ la inscripțiile de pe școli să se execute de așa fel ca pe ori ce școală, fără considerare la limba de propunere, să se pună inscripția reglementară stabilită și fiindcă o dispune legea, — la locul întâi; pe școlile a căror limbă de propunere nu e limba maghiară, susținătorul școlii poate să aplice în afară de inscripția maghiară și o inscripție în limba de propunere a școlii, care inscripție — în mod natural — nu poate să fie de-o întindere mai mare decât inscripția maghiară“.

Papa și presa catolică din Ungaria. Ziarul »Alkotmány«, organul partidului popular, publica o scrișoare a Papei, adresată președintelui »Societății presei catolice«, înființată de curând, episcopului Prohaska I principelui Eszterhazi, în care își exprimă bucuria că credincioșii catolici înarmați cu o voință tare pentru rezistența necesară, au înțeles pe deplin, că pentru rezistență trebuie o voință tare, că isvorul otrăvit al plăgei epocii noastre, este presa decăzută. Papa laudă foarte mult înființarea societății presei pentru a combate cu aceeași armă ziazele, revistele și broșurile ostile credinței și religiei. Regretă însă, că presa care este îndrituită a da numele ei epocii noastre, nu a devenit puternică răspânditoare a adevărului și a virtuții ci cu încredere abuzivă în ocrotirea legilor, în lupta în contra religiei răspândește moravuri detestabile, cari atâta patimile. Papa amintește cu satisfacție că presa catolică din Ungaria ia ca pildă Austria, unde pentru ocrotirea și intangibilitatea bunurilor comune, se adună forțe, prin care se întărește marea speranță, că se va reuși nu numai de a țăr-muri efectele dăunătoare, dar de a le în-lătura cu biruință dela Ungaria, patria atâtor forțe glorioase. Papa așteaptă ca și mai departe Ungaria să poarte strălucirea numelui catolic, în cultivarea credinței și moralei și că în apărarea credinței creș-tine va da un exemplu strălucit.

Socialiștii germani și regicidul din Lisabona. În ședința de Joi a camerei prusiane, s'a adus în discuțiune purtarea socialiștilor, față de telegrama de condolență ce s'a trimes guvernului portughez cu ocazia asasinării lui Don Carlos și a

principelui moștenitor. Deputatul socialist Zubeil, la imputările făcute de către deputatul conservator, Oldenburg, a răspuns: »Deputatul Oldenburg ne impută că nu am voit să aderăm la telegrama de condoleanțe ce s'a trimes cu această ocazie; noi n'am făcut altceva decât ceea ce a făcut și parlamentul ungar, în care nici un deputat nu a refuzat simpatia lui pentru cei asasinați, au refuzat doar să exprime noului rege simpatia lor.

În numărul 23 din 24 Ianuarie 1908 al ziarului »Fremdenblatt« din Viena, organul ministerului de externe, a apărut un articol semnificativ în cestiunea reformei gimnaziului. În convingere că acest articol e de actualitate și poate să intereseze și cercurile noastre școlare și pe toți cei ce doresc propășirea institutelor noastre de cultură, un amic al foiei noastre ni-l trimite în traducere, pe care o lăsam să urmeze :

In cestiunea reformelor gimnaziale.

Cercul participanților la ancheta școlară (în cauza școlărilor medii), care chiar acumă decurge în ministerul de instrucție, e frește restrâns. La această anchetă puteau fi admise numai astfel de persoane, cari în urma poziției lor în viața științifică sau publică erau îndreptățiți să fie ascultate. Dar participarea pasionată la această anchetă și obiectul ei se întinde departe peste acest mic grup. Toți din Austria, câți au avut de a face cu gimnaziul, urmăresc cu încordare dezbaterile și rezultatul acestei expertize și își zic: »Tua res agitur!« Pentru că e la discuție o cestiune culturală de prima ordine, o cestiune, din a căreia rezolvare corectă tocmai atâta rezultă pentru stat, cât rezultă din toate hotărârile politice, câte au fost luate în timpul din urmă și vor fi luate și în viitorul apropiat.

La aceasta se mai adaugă și un moment personal: cel ce a fost cândva gimnast, — și mai cu seamă dacă a avut să suferă de asprimea acestei școle — acum crede sosită ziua răsplătii. Pentru unul ca acesta reforma, care acum are să se ducă la îndeplinire, e o răfuială, o satisfacție. Când Bastilla e dărâmată, se bucură nu numai prizonierii actuali, ci și toți aceia, câți fuseseră închiși odată în dânsa.

Massa gimnaziștilor se poate împărți în trei grupe mari: în școlarii distinși, cari ajung în urmă consilierii aulic, instructori privați sau funcționari mici; în școlarii practici, cari trec ușor și cu îndemănare prin gimnaziu, ca și mai târziu prin viață, și în școlarii de aceia, cari înaintea numai cu greu. De grupa aceasta se țin cei fără talente și cei talentați.

Ori ce talent adevărat, are în sine o trăsătură de unilateralitate. Pe unul îl atrage matematica, pe altul latina și greaca, pe un al treilea literatura germană, dar nici pe unul planul de învățământ întreg. Din contră: pentru un cap cu adevărat talent, unele obiecte sunt în mod imperativ spre greutate, și le învinge numai cu mari eforturi, adeseori chiar de loc. Asupra acestor tineri cade toată greutatea aparatului de pedeapsă gimnazial. Aceștia absoalvă cele opt clase cu lacrimi și suspine și cu desgustul în suflet și posesiunea testamentului de maturitate, care îi scapă de toate acestea, dă naștere numai unui sentiment, pe care Nietzsche l'a cuprins în următorul vers: Căciula de nebulon aruncă voies în aer, căci am scăpat«.

Mulți tineri însă își pierd răbdarea înainte de a-și ajunge scopul acesta. Aceștia deraiază, chiar și dacă știu, că li-se nimicesc planurile de viață și prospectele pentru viitor. Intorc spatele gimnaziului și se aruncă în vârtejul vieții și fără brâu de înotat sigur al testimoniuului de maturitate. Așa de adânc imprimată rămâne în sufletul lor amăreala și desgustul față de școală, care atâta i-a chinuit, încât ori ce rezultat dobândit în viață, li-se pare ca o învingere personală asupra institutului de care au scăpat.

O școală, care influențează în modul acesta chiar partea cea mai dotată a frecventatorilor, e în faptă coaptă pentru o reformă radicală. Când administrația de instrucție se decide astăzi, să abandoneze »quieta non movere« a lui Hartel și să se apuce de reforma aceasta, e dovadă despre un progres enorm, pentru care din suflet îi mulțămim actualului ministru de instrucțiune.

Dar de ce să se apuce reforma aceasta? De patru poziții: de planul de învățământ, de modul de judecată, de instrucțiunile disciplinare pentru școlarii și înainte de toate de profesori.

Poate că gimnaziul are mai puțină lipsă de reformare, ca profesorii gimnaziali. Putem schița cât de multe planuri de învățământ nouă, putem tot crea școlă unitare sau să ținem la împărțirea veche și tradițională a școlălor medii, toate sunt în zadar, dacă spiritul instrucției, și raportul psihologic dintre învățători și școlarii nu e altul. Recunoștința aceea cordială, care nu de mult și-a aflat o expresie așa de frumoasă și călduroasă cu ocaziunea jubileului gimnaziului din Schottenay, este un fenomen rar. În general între profesor și gimnast este cu totul o altă atmosferă: indiferență și dușmănie. Cine se mai îndoiește despre adevărata această opinii, să i-a numai în mână una sau alta »Matura-Kneipzeitung«. Aceste documente omenești nu sunt nici pe departe încă un finale al timpului vesel de studiu; sunt un fel de judecată a poporului, unde nu se dă pardon. Aci se răzună tinerimea amărâtă și chinuită de pedagogi.

Pentru știutorii de modul, cum se îndeplinește educația și întregirea corpului didactic dela școlăle medii (secundare), să se rezerve deci dreptul de a face propuneri, cum se pot crea din grosul profesorilor școlălor medii de astăzi, profesori, cari să simtă mai viu și să simpatizeze cu școlarul într'un grad mai mare. Atunci personalitatea profesorului va fi totdeauna datătoare de ton. Poate că va succede totuși, ca din unii profesori moroși sau răutăcioși să facem învățători binevoitori sau cel puțin, cari să nu voiască răul cu știerea, dacă se vor crea condițiuni materiale mai bune, se va mai re-strânge sarcina corecturilor, prin reducerea compozițiilor și dacă prin stipendii de călătorii se va combate și mai mult ca până acum rigiditatea psihică a domnilor profesori. La tot cazul însă reforma are să se ocupe mai întâiu cu punctul acesta. Gimnaziul umanist nu poate exista, dacă profesorii nu sunt umaniști.

Umaniști! Cât de departe e noțiunea aceasta de metoda de propunere mecanică din gimnaziile de azi. Ce are de a face umanismul cu deprinderile gramaticale sterile, cari sunt impuse de prezent școlărilor? Intr'adevăr: nimic nu e nimic mai

ntinde tuturor o mână de ajutor, dăruiește-le cel puțin gândurile tale!

În adevăr pot să-ți răsără gânduri fericite, ca să măntuiești pe ceilalți din împrejurări îngrozitoare numai prin o noapte nedormită ce-o dăruiești, lor și urșitelor lor. Naș putea să număr noaptele ce le-am veghiat pentru alții și une-ori am găsit în adevăr un fir de scăpare acolo, unde numai desnădejdea mai avea loc. Ești tu oare așa de sgârțit, că nu poți dărui fratelui tău nici măcar o noapte, lui, care poate de mult n'a mai închis ochii din pricina grijilor și a chinurilor amare! E creierul tău așa de gol sau găzduiești într'ânsul oaspeți așa de nemernici, încât nu poți sta singur cu mintea ta la judecată, fără ca să te cutremuri? Sfintele ceasuri ale nopții să îndure asemenea batjocură? O nici nu pot auzi așa ceva!

Insomnia se cade să fie socotită ca un har dumnezeesc, prin care în sufletul nostru se părguiește ceea ce n'ar fi găsit intrare nici-odată în muna de toate zilele. Cred că noaptele de veghe ar trebui să ne lase cu sufletul primenit și mai bun, mai maturi, mai oțeliți, cu un crâmpel de muncă săvârșită. Și nu e nevoie numai decât să așterni pe hârtie. Poate fi totul sfârșit în creier, ca romanele lui Balzac care se bucură ca un copil că a făcut o carte așa de frumoasă, iar când lumea do-ria s'o vadă cu ochii, răspundea: »nu-mi

rămâne decât s'o scriu!« »je n'ai plus qu'à l'écrire!« Intr'o viață împovărată de treburi, dacă n'ai avea nopțile cum a-i putea să ieși la liman! Câte întrebări grele nu desleagă omul în gândurile sale de peste noapte, fără ca pentru aceasta să ajungă nervos! Eu nici nu primesc măcar în dicționarul meu acest cuvânt. Nervosităte se cheamă rea creștere. N'ai de ce să fi nervos. Stăpânește-te pe tine însuși, în somn sau veghiând. Până și somnul să fie sub stăpânirea ta; decuseară să-ți așterni cu gândul, care în noaptea aceasta e chemat să se coacă, și adese-ori se coace în somn, fără ca să-i jertfești o noapte întreagă. Spiritul nostru lucrează mai sigur și mai netulburat, când corpul doarme dus. Dar dacă și corpul e nevoit să stea față, nu este iertat să răpească puterea spiritului creator, ci să-l supui poruncilor sale. Călugării, cari noaptea pe la douăsprezece și dimineața pe la trei se duc la rugă și totuși muncesc apoi cât e ziua de mare, sunt teferi și nici-odată nu sufer de nervi. Ce nevoie este să dormim așa grozav de mult? N'are nici un scop! Și după ce n'am durmit câteva săptămâni sau luni de-arândul, iată că vine odată vremea, când somnul ne birue cu tot farmecul lui dulce pe drept dobândit.

Insomnia, acest monstru, cată să fie cel mai bun pretin și stetic al nostru!
Carmen Sylva.

Din »Dicționarul Junimei«

Cu ocaziunea serbării Aniversării a 45-a a vechei societăți literare »Junimea« și a 41-a a Convorbirilor Literare, publicăm mai la vale o notiță despre un șir de serbări anterioare ale »Junimii«. Această notiță este extrasă din așa numitul »Dicționar al Junimii«, lucrare inedită, scrisă în anul 1880 de Secretarul perpetuu al societății »Junimea« cu ocazia banchetului aniversar dat în acel an. Scrierea »Dicționarul Junimii« se va da în întregime publicității la timpul ei.

Aniversarea.

Dela începutul Junimii, ba chiar din timpul când societatea nu exista încă în forma actuală și sub numele de astăzi (1), Maiorescu a introdus obiceiul banchetelor colegiale. Astfel în anul 1864, când Maiorescu ședea în curtea bisericii Trei Erarhi, el a dat o masă mare, în formă pentru a sărbători pe noii numiți profesori universitari N. Culiian și Iacob Negruzzi, în fapt în onoarea societății literare pe cale de înființare. La această masă au asistat afară de fondatorii Junimii (vezi aceștia) și Costache Negruzzi, precum și mai mulți profesori ai Universității de

Iasi, care mai târziu nu s'au arătat tocmai prietini infocați ai societății și anume: Gh. Mărzescu, V. A. Ureche, St. Mică și alții. Nicolae Ionescu însă și Petru Suci, precum și ceilalți profesori transilvăneni: Bărnuț, Popp și Emilian, deși invitați nici n'au venit, nici nu s'au scuzat, arătându-se de pe atunci adversari ai societății ce să găsia în formațiune.

La 1865, banchetul s'a ținut tot la Maiorescu; asemenea la 1866, când s'a introdus obiceiul scrierilor satirice. La 1867 tot Maiorescu a găzduit Junimea în noua sa locuință din fața Primăriei (casele Cărtărgiu, apoi Mandl, astăzi Weisengrün). La acest banchet luând parte și Vasile Alexandri, s'a întâmplat ca el să fie unul din puținii rămași cu totul treji până la sfârșit. La 1868, aniversarea a cărei dată nu se știe exact, dar care se presupune a fi între 15 Octomvrie și 15 Noemvrie, s'a serbat la Café de Paris, ținut de răposatul Ernest Gérardin. La 1869, aniversarea societății nu s'a serbat de loc, nu știu din care împrejurare. Se vede că mai mulți fondatori erau absenți din Iasi,

La 1870, banchetul s'a dat la răposatul Hillaire, Hotel d'Europe, unde s'a întâmplat incidentul cu preotul Climentin — acel care a făcut o tentativă de omor asupra mitropolitului Calinic Miculescu și puțin mai târziu a murit la Atena. Părintele Climentin, fiind cu chef și văzând

otrivit ca să provoace în tinereime dis- gustul pentru anticitate ca propunerea lim- bilor clasice, cum se face în ziua de azi. Afară cu gramatica din lectură! Să i se arate studentului lumea homerică, peisa- giurile și regiunile homerice, dar nu dia- lectul homeric. Ce-i folosește gimnaziului retorica ciceroniană, dacă el nu știe, că pentru ce, cu ce scop politic și în ce fel de situație politică s'au rostit acele perioade sunătoare?

(Va urma.)

ȘTIRILE ZILEI.

— 26 Ianuarie v.

Comune brave. Comuna Cladova, pro- topresbiteratul Belinț, (com. Caraș-Seve- rin) a hotărât cu mare însuflețire întregi- rea salariului învățătoresc la nivelul sta- bilit prin legea lui Apponyi. Hotărârea a- ceasta a comitetului parohial a fost aprobată și de sinodul parohial.

Comitetul și sinodul parohial din Ger- man (tractul Verset), o comună cu 70 fami- lii române, a urcat deasemenea leafa învățătorului conform legii școlare.

Au mai urcat lefurile și comunele: *Reciu* (care are numai 90 familii), *Bogatul-român*, *Cimade*, *Apoldul-mic* (a urcat sala- rele a lor 4 învățători ai săi, *Gârbova*, *Ceanul-mare* (școala gr.-cat.), *Odoș*.

Serbarea »Ligel culturale«. Cu ocazia celei a 49-a aniversare a Unirei-Principa- telor, »Liga pentru unitatea culturală a tu- turor Românilor«, a dat Joi seara la tea- trul *Liric* din București, o mare serbare, cu concursul orchestrei permanente a mi- nisterului instrucțiunii condusă de d. D. Dinicu și al d-lui Socrate Barozzi (violon- isti). Serbarea a început prin conferința d-lui Tzigara-Samurcaș, care a vorbit des- pre: »Caracterul național al artei româ- nești«. Orchestra ministerului instrucțiunii a executat: »Uvertura din Oberon« (We- ber), melodie pentru instrumente de coarde (Grieg) și finalul din poema »România« (George Enescu). Tânărul Socrate Barozzi a executat la vioară mai multe piese. Serbarea a luat sfârșit cătră orele 12 din noapte. — d. —

»Noveliștii români«. Se comunică din Berlin că d. H. Tiktin, directorul semina- rului de filologie română de acolo, va ține în ziua de 11 Februarie st. n. o conferință cu subiectul »Noveliști români«, înaintea societății pentru studiul limbilor și litera- turilor moderne din acel oraș. Această so- cietate, care există de peste 50 de ani, numără printre membrii săi pe cei mai iluștri reprezentanți ai filologiei moderne.

Nou avocat român. Domnul Dr. Con- stantin Moga din Brașov a făcut Marți, în 4 l. c., cu succes eminent cenzura de ad- vocat în Budapesta.

Felicitățile noastre!

O bancă maghiară în București Cât de rău le merge fraților noștri maghiari, pripășiți prin România, ne dovedește și știrea ce-o publică ziarul »România Hirlap« din București, în care se zice că în curând se va înființa acolo o bancă cu capital ma- ghiar. Înființatorii acestei bănci sunt con- tele Szapary, consilier la ambasada din București, directorul băncii »Marmorasch-Blank«, Sepkéz, și Dr. Marisch, atașat co-

din uliță o masă întinsă într'un otel, se învitasă singur la dansa. Abia a putut fi depărtat prin dibăcia lui I. Caragiani. În anii 1871 și 1872, Junimea a benchetuit la Café de Paris și la Hotel d'Angleterre — astăzi Jockey Club. La 1873, masa a fost întinsă la Hotel du Nord. Dela această a- niversară se trage pierderea »Dosarului« (vezi a.). Care din Junimiștii ce pe o lună plină splendidă făcuse o lungă plimbare pe jos până la Copou, eșind dela banchet, pu- tea presupune că o așa nenorocire se în- tâmplase! La 1874 și 1875 banchetul s'a ținut la Scarlat Pastia (Hotel România) unde Maiorescu era în gazdă, ca ministru, venit din București — politeță făcută ad- versarilor politici.

La 1876, serbarea a fost la răposatul Launay sub Jockey- Club, una din aniver- sările cele mai vesele, poate tocmai din cauză că Junimea, căzută dela putere, hui- duită, oropsită, dată judecății, voia să 'se mângâie de nenorocirile sale. La 1877, Ju- nimea s'a adunat iarăși la Ernest Gérar- din; ia 1878, la Hotel Binder, unde odată și-au făcut intrarea șase amici din Bucu- rești, între care și I. L. Caragiale cetin- du-și Noaptea Furtunoasă. Iar la 1879 la Grand Hotel d'Europe (Glanz) unde noua teorie filozofică a lui Iăger s'a desvoltat de Maiorescu și s'a și botezat de Pogor Panb... nume cu totul aristofanic.

Tradiția cere ca la serbarea aniver-

mercial. Contele Szapary, se zice, ar fi pro- mis că va interveni la guvernul ungar, ca să participe la înființarea băncii cu 10.000 franci.

Concert. Muzica orașului va cânta mâine seară în otelul »Europac«. În pro- gram e luată și piesa »Garofita« de Dinicu.

Fulger și tunet în Sibiu. Din Sibiu ni se scrie, că eri, Vineri, după amiaz, pe la 2 1/2, s'a deslănțuit asupra Sibiului un viscol împreunat cu fulger și tunet. În loc de ploaie curgea zăpadă.

Gravă epidemie de influență în Ger- mania. Din Breslau se anunță că acolo și în întreaga Silezie bântue o extrem de gravă epidemie de influență. În Breslau numărul bolnavilor e de două ori mai mare ca acela din timpuri normale. La Glogau și Steinau seminarele de institu- tori au fost închise.

Studentii croați achitați. Se anunță din Agram că studenții, cari au demonstrat în mod ostil la sosirea noului ban Rauch, ră- nind cu acea ocazie pe un locotenent, au fost achitați pe motiv că erau — chefuiți. Procurorul a anunțat apel.

»Cordiana« institut de credit și de economii din Fofeldea își va ținea aduna- rea generală Duminecă în 1 Martie n., 1908. Profitul curat realizat de »Cordiana« este de 9040 cor. 52 b.

Panică mare în New-York. În New- York domnește o panică de nedescris. Din cauza frigului cel mare ce domnește acolo, sărăcia e la culme. Mortalitatea e înspăi- mântătoare. Boalele epidemice ca pneumo- nia și meningita fac mari ravagii. Spita- lele sunt pline de bolnavi, dintre cari 25 de mii din ei sunt în primejdie să moară. Peste 10.000 de oameni sunt fără adăpost.

Agravarea conflictului ruso-turc. Zia- rele din Petersburg publică știri alarmante din Tiflis. În Caucaz se așteaptă dintr'un moment intr'altul o ciocnire între trupele turcești și rusești. Turcia se înarmează e- nergic și închiriază vapoare pentru trans- portarea armelor în Anatolia. Guvernato- rul Woronzov care se află în capul arma- tei d n Caucaz va demisiona neputându-și împlini misiunea în caz de războiu.

Dramă pe ocean. Să anunță din Mi- lano: Alaltăieri a sosit în portul Genua vaporul »Virginia«, care a plecat din Argen- tina în 12 a lunii trecute. Pe bordul co- răbiei pe drum s'a întâmplat în largul o- ceanului o dramă îngrozitoare. Un călător, numit »Zoccone Vincenzo« a nebulit instan- taneu și a pușcat de patru ori una după alta asupra mai multor călători, cari con- versau într'un grup. Dintre pasageri, unul cu numele Weber, atins de glonț a murit la moment, ceilalți au fost răniți. Pe ne- bunul periculos l'au prins cu mare greu și l'au ferecat, lară când corabia a ajuns în Genua, a fost predat poliției.

Descoperirea unui fizician. Se telegra- fiază din Paris: După știrile aduse de Eclair, fizicianul Branly a descoperit o construc- ție, cu ajutorul căreia se poate direcționa cu așa punctualitate, cu curentele lui Herz un torpedo, spre o anumită țintă, că alte curente electrice nu-l pot influența. Această construcție iace mai departe posibil, ca ocn- de pe uscat să fie exploatare din mari de- părțări.

sării membrii societății să aducă câte o lucrare făcută ad-hoc, în general satirică sau cel puțin comică. Ședința începe ca o Junime ordinară, după care se trece la ci- tirea scrierilor ad hoc; câte odată se mai citește acele din scrierile anilor trecuți ce avuseseră mai mult succes, iar între 11 și 12 Junimea trece în sala banchetului. Aici Pogor începe șirul »corosivităților« (vezi a.), întâi puțin apreciate, apoi tot mai mult cu cât se deșertează paharele. Când vine șam- pania, secretarul Junimii (vezi a.), trebuie într'un discurs eloquent să povestească istoria Junimii dela înființarea ei și până în ora prezentă, să-i laude meritele și să glorifice pe membrii ei. Indată însă ce se- cretarul sfârșește și să bea în sănătatea Junimii, Pogor trebuie să ia cuvântul după obicei și să combată isoricul făcut, arătând că Junimea exista chiar înaintea înființării ei — controversă ce rămâne nelămurită și încurcată. Toastele în onoarea convorbiri- lor literare, a deosebitelor categorii de membri militari, juriscunșulți, artiști, ecle- siastici, etc. urmează până să pierd în a- necdote (vezi a.).

Ora despărțirii Junimii nu e fixată. Ea variază între 2 jum. și 5 dimineața. Atunci mesenii se întorc în general pe la casele lor, parte cu pas liniștit, parte cu pas ceva mai sărbătoresc...

I. C. Negruzzi.

Bryan contra speculațiilor dela bursă. Bryan, unul din candidații la președenția Statelor-Unite a atacat cu înverșunare în- tr'un discurs speculațiile de bancă, susți- nând, că relele produse de jocul din Mon- tecarlo sunt neînsemnate în comparație cu acele provenite din jocurile de bursă, cari produc mai mulți defraudanți decât școala de hoți.

Scene violente la procesul lui Stoessel. Ziarele rusești dau amănunte foarte in- teresante asupra unor scene violente, ce au avut loc în ultima ședință a procesului intentat generalului Stoessel. Incidentele cele mai violente au avut loc între Stoe- ssel și președintele consiliului de războiu. Stoessel a declarat că a încercat să facă tot ce putea pentru a apăra Portul-Arthur și a adus ca dovadă carnetul său cu în- semnări zilnice. A rugat apoi Curtea să nu fie parțială cu dânsul. Președintele su- rescitat la culme i-a strigat: »Tot ce spui nu e adevărat!« Incidentul acesta a pro- dus o vie impresiune în sală.

Știrea despre condamnarea la moarte a lui Stoessel și soți a fost prematură. Adevărul este, după o telegramă oficială, că tribunalul de războiu a cerut numai pentru Stoessel, Fock și Reuss pedeapsa cu moarte, dar acordând la acești doi din armă circumstanțe ușurătoare.

Roosevelt refuză a primi pe regele Belgiei. Telegrama sosită din Washington anunță, că președintele Roosevelt a refuzat în termeni politicoși, dar cu energie, a primi pe regele Leopold. Regele Belgiei dorind să împiedece intervenția Americii în chestia statului Congo, întrebuse pe pre- ședintele Roosevelt dacă o vizită a lui ar fi bine venită. Prin refuzul categoric al președintelui Statelor-Unite planurile re- gelui Leopold au fost dejucate. Ministrul plenipontențiar al Americii la Bruxelles a primit instrucții să sprijine acțiunea An- geliei în chestia statului Congo.

O femeie medic secundar. D-na doctor Anna Poetze a fost numită medic secun- dar la un mare spital din Viena. Aceasta e primul caz, când o femeie ocupă un post de medic secundar la spital.

Logodnă. D-șoara Veturia Deac și Cor- nel B. Andrea, teol. abs., fidanțați. Roșia de Săcaș-Ighin.

Avis. Măine va fi deschisă în oraș nu- mai farmacia d-lui Hornung.

O doftorie pentru popor. Se poate numi ca atare sp rțul lui Moll și sarea, care prin fricțiune întărește mușchii, alină durerile, precum și tot felul de reumatism se vin- decă cu succes sigur. Prețul unei sticle 1 cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu ram- bursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincii să se ceară expres preparatul Moll provăzut cu marca de scut și subscriere. — (2)

Evenimentele din Portugalia.

Știri din Lisabona anunță că marea emoțiune a populației portugheze pare acum micșorată. Se văd puțin manifestă- țiuni de doliu public național.

În vederea înmormântării se fac în- tinse pregătiri de cătră autorități și cer- curile militare. Capela mortuară este în- treagă tapisată cu catifea neagră brodată cu argint. Numeroase candelabre dau săleii un aspect solemn. Între ele se află cor- purile neînsuflețite ale regelui și princi- pelui moștenitor, asezate pe catafalcuri înalte acoperite cu drapelul portughez. De plafon atarnă coroana regală.

— Un redactor al ziarului »Heraldo de Madrid«, organ al socialiștilor spanioli, a luat un interviu lui Alpoin, șeful progresi- știlor, care i-a declarat, că asasinarea re- gelui și a prințului moștenitor a fost urmarea unei exploziuni a mâniei popo- rului.

Partidele nu au avut nici un rol în această afacere. Adevăratul vinovat este numai fostul prim-ministru Franco, care prin intrigile lui, nu mai avea trecere nici față de membrii partidului mo- narhist.

— Primul ministru portughez Fer- reira, a acordat corespondentului ziarului »Matin« un lung interviu, prin care a declarat că va cere respectarea legilor și a ordinii.

»Nu sunt politician și nu aparțin nici unui grup politician, a zis Ferreira. Nu am program politic; sunt marinar, obiș- nuit să fiu acolo unde este primejdia. Re- gina are un curaj extraordinar, încât a stăr- nit admirația tuturor și corespunde aș- teptărilor. Regele e prea tânăr, dar are cele mai bune dispoziții de a nu părași

terenul legilor. Plin de cugetări înalte, el va ști, ajutat de noi, să înfrunte nece- zurile.

— Din Madrid se anunță, că călăto- rii cari sosesc din Lisabona dau amănute senzationale asupra acelor, cari au omorât pe regele și prințul moștenitor al Portu- galiei. Conții Riviera și Schialzi, fugari aristocrați, ai căror părinți fuseseră în- carcerati sau amenințați cu deportarea, au jurat să omoare pe primul ministru Franco. Din cauza diferitelor împrejurări, ei nu s'au putut apropria de dânsul. Franco era de altfel bine păzit. Cei doi conți jurară atunci că vor omorâ pe rege și pe prin- cipi. În fruntea conjurațiilor, cari au asa- sinat pe rege și pe principele moștenitor, se afla contele Riviera.

Călătorii nu știu să spună, dacă con- tele Riviera a fost omorât când cu aten- tatul, sau nu.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 8 Februarie. Ministrul de interne contele Andrassy va con- voca în curând o cooferință pentru a se discuta chestia revizuirii regula- mentului camerei. Vor lua parte la conferință numai șefii partidelor.

Lemberg, 8 Februarie. În toată Galiția bântue cu furie viscole puter- nice. Circulația este intreruptă. Între Podwoloczyska și Tarnopol mai multe trenuri s'au înzăpezit. În Lemberg tramwaele nu pot circula din cauza zăpezei.

Roma, 8 Februarie. În ședința de eri a camerei, monarhistul Santini, vestejește extrema stângă pentru că nu s'a asociat la propunerea de a se vota o adresă de simpatie pentru di- nastia portugheză. Deputatul socialist Enrico Ferri a intrerupt pe orator zi- când: »Dacă așa fi fost de față așa fi laudat fapta revoluționarilor por- tughezi cu cari ne declarăm solidari. Omorând pe regele, care a călcat constituția, poporul nu și-a executat decât dreptul său.« Un scandal enorm s'a declarat în urma acestei cuvân- țări. Președintele amenințând cu ri- dicarea ședinței, sgomotul s'a potolit.

Londra, 8 Febr. În cercurile în- sârcinate cu administrația premiului Nobel, se svonește că viitorul pre- miu Nobel pentru literatură va fi acordat Carmen Sylvei.

Bibliografie.

A apărut Nr. 3 al revistei economice ilustrate »Economia« cu următorul cu- prins: Faur, un articol despre lucrările economice din luna lui Februarie; Nou a cultură a viilor; Să grijim de vitele no- stre; Ordinațiune ministerială și instruc- țiune pentru stăpîrea gândacilor de Mai. Situația agricolă. Informațiuni. Varietăți. Foaia apare de 2 ori pe lună în Caranse- beș. Redactor: Alexandru Diaconovich, magistrul silvanal. Abonamentul 4 cor. pe an, 2 cor. pe jum. an. Pentru România 5 lei pe an.

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

Intăiu Maiu romanță pentru voce și pian de G. Fl. Freșmereanu, dedicată d-nei Elena Dr. I. Mețianu. Prețul 1 cor. (Lei 1'20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și Hora dela Plevna co- ruri mixte de G. Fl. Freșmereanu. Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

»O rosă veștejita« cu text nemțesă după Heine și românesc de Matilda Cug- ler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMALEJÓBB★

„JULIA“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni în GYULAFEHÉRVÁR.

CONVOCARE

la
a XVI-a adunare generală ordinară

Institutului de credit și economii „JULIA“ societate pe acțiuni.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Julia“ societate pe acțiuni în Alba-Julia prin aceasta se invită în sensul statutelor §. 14 și următorii la a XVI-a adunare generală ordinară, care se va ține în 2 Martie eventual în 18 Martie 1908 st. n. înainte de amiază la 9 oare în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Raportul direcțiunii despre cursul afacerilor în anul 1907.
2. Bilanțul anual 1907.
3. Raportul comisiunii de supraveghiere asupra bilanțului și darea absolutului.
4. Împărțirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1907 fixarea marcelor de prezență pe anul 1908.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
6. Alegerea unui membru în comisiunea de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiunile și eventual documentul de plenipotență până la 29 Februar 1908 st. n., 5 oare după amiază.

Tot odată se aduce la cunoștința acționarilor, că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului și în oarele de oficiu se poate vedea bilanțul anului 1907 și raportul direcțiunii.

Alba-Julia, la 10 Ianuarie 1908.

Direcțiunea

institutului de credit și economii „Julia“ societate pe acțiuni.

Contul Bilanțului la 31 Decembrie 1907.

ACTIVE :		PASIVE :	
K.	f.	K.	f.
Cassa în numerar . . .	17406 34	Capital social	100000 —
Cambii escomptate . . .	733686 —	Fondul de rezervă . . .	103164 39
Împrumuturi ipotecare	210499 —	Fondul sep. de asigur.	16249 99
Obligațiuni cu cavenți .	1954 —	Fondul de penziune . . .	30225 59
Casa institutului și alte		Fondul de zidire	2567 66
realități	43403 26	Fondul scopurilor cultur.	3400 44
Depuneri proprii	108010 37	Depuneri spre fructificare	828464 74
Mobiliar după K. 1231-28		Interese anticipative pe	
amortizare „ 123-12	1108 16	anul 1908	17492 50
Interese restante și di-		Diverse conturi credit.	9545 94
verse conturi debitoare	20409 50	Profit net	25365 38
	1136476 63		1136476 63

Contul de Profit și Pierderi la 31 Decembrie 1907.

SPESE :		VENITE :	
K.	f.	K.	f.
Interese :		Interese :	
Pentru depuneri spre		Dela cambii es-	
fructificare . 39424-76		comptate . . 64933-43	
Pentru fondul de		Dela împrumu-	
penziunii . . 1436-50	40861 26	turi ipotecare 14601-79	
Contribuțiune:		Dela obligațiuni	
Directă și com. 5212-83		cu cavenți . . 154-47	
10% dare la inter.		Dela depuneri	
dela depuneri . 3942-49	9155 32	proprii 4416-97	84106 66
Spese:		Chiria institutului și a-	
Salare 8740—		rânda realităților . . .	2906 30
Marce de prezență 870—			
Chiria 700—			
Imprimare, re-			
gistre, porto și			
diverse 1197-88	11507 88		
Amort. din mob. 123-12	123 12		
Profit net	25365 38		
	87012 96		87012 96

I. Fulea m. p., director executiv. Pentru contabilitate: V. Velican m. p. prim-contabil.

Din ședința direcțiunii ținută la 10 Ianuarie 1908.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

N. Florescu m. p., președinte, — elnök. I. Cirlea m. p. A. Mazzuchi m. p.

St. Crișan m. p. Ion Teculescu m. p. T. Lobonțiu m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile duse în deplină ordine.

Alba-Julia, la 11 Ianuarie 1908.

Membrii comisiunii de supraveghiere:

Constantin de Colbazi m. p., președinte. Dorofteiu Cimbulea m. p., notar.

Ioachim Totoian m. p.

42 număr
1908 v. g. r. h. t. o.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a Zernesti kir. járás-bíróságnak 1907 évi V. 114/3 számú végzése következtében Garoiu Miklós Zernesti ügyvéd által képviselt Zernest község szegény alap javára Voina Ilie és Stana Zernesti lakosok ellen 100 K. s jár erejéig 1902 évi Október hó 29-án fogantatott kielégítés végrehajtás útján le- és feül foglalt és 720 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ökör, 1 szeker és szeva nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járás-bíróság 1908 évi V / számú végzése folytán tökekövetelés, ennek 1— évi — hó — napjától járó — % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen — kor. — filérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Zernesten Voina Ilie és neje házában leendő megtartására 1908 évi Február hó 10-ik napjának délután 9 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. § ai értelmében keszpenzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felüliglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is eirendeltetik.

Kelt Zernest 1908 évi Ianuár hó 18 napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Anunț de licitație.

În 17 și 18 Februarie 1908 se vor vinde cu licitație obiectele ce s'au amanetat din 14 Nov. 1906 până inclusive 15 Ianuarie 1907 și anume: sub numărul 15433—1906 până inclusive cu Nr. 671—1907, al căror termin au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăloge, dela 8 oare până la 11 oare a. m și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Clasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioace, Cositor, flanele, haine bărb-testi și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celor mai ce bicose la stomac și pântec, în contra căreilor și arelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răsunândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Fa-licitațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 b.

— Fie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9

c. și reg. furnisor al curții imperiale. — Comande din provinciă se efectuează șilnic prin rambursă postală — La deposite să se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii

Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea s'au înoarea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó 26 Ianuarie 1908.
[3-3]. Oficiul casei de amanetare din Brașov.

Numai sticlele cu numele SICULA sunt veritabile

Apa de isvor „SICULIA“ din Málnás.

Cea mai bună apă vindecătoare și rectoritoare.

Dispare imediat a creasta.

Ne-intrecută pentru escitar a a e itului și uș rar a fiezmei.

Intrece toate apele minerale în ca-urii de catar al gâtului a o-ganelor de respirație, plămâni, stomac intestine, ri-nichi, beșică

DEPOU principal pentru Ungaria:

RÁZAY KÁLMÁN,

Bpest, József-körút 37.

Regele borviz lui sárát

Se capătă în toate farmaciile Drogeriile și prăvăliile de delicatose.

Pilule purgative zaharisite ale lui Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se profra preparat lor similitare în toată prva. Aceste pilule nu conțin substanțe stricaciase. Se folosesc cu cel mai mare efect la bôle de pântec sunt ușer purgative, curată sânge. Foarte folosi oare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bueros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. se expedeză 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceră Pilule purgative ale lui Philipp Neustein Veritabile numai când cutița este provădută cu instrucțiune și cu marca protocolistă de scut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein Farmacie“. Invăitoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile. (2325-8-10)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și cand pe timp mai îndelungat sau lunare.